

АНОТАЦІЯ

Орхова В. В. Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 013 Початкова освіта. – ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”, Слов’янськ, 2020.

У дисертаційній роботі на основі аналізу вітчизняного та зарубіжного науково-теоретичного і практичного досвіду здійснено теоретичне узагальнення та наукове розв’язання проблеми формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: *уперше* до вітчизняного наукового обігу введено поняття „трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва” у складі їхньої професійної компетентності як здатності використовувати, редагувати й створювати трансмедійні мистецькі освітні ресурси; визначено науково-методологічне підґрунтя, сутність та структуру вказаної дефініції; обґрунтовано педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, серед яких: надання майбутнім фахівцям знань у сфері трансмедійної технології; формування й розвиток умінь і навичок у майбутніх учителів музичного мистецтва працювати в трансмедійному середовищі в умовах змішаного навчання; спрямованість на розвиток креативності майбутніх музикантів-педагогів для ефективної реалізації трансмедійних проєктів; *уточнено* понятійно-категоріальний апарат, зокрема поняття „нові медіа”, „трансмедіа”, „трансмедійна технологія”, „конвергентність”, теоретичні положення щодо професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах розбудови Нової української школи; *удосконалено* форми і методи навчальної діяльності в закладах вищої педагогічної освіти в контексті завдань формування трансмедійної компетентності майбутніх музикантів-педагогів; *набули*

подальшого розвитку теорія та методика професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах інформатизації освіти.

Практичне значення дослідження визначено вдосконаленням змісту професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, передусім реалізацією педагогічних умов формування їхньої трансмедійної компетентності; розробленням навчально-методичного забезпечення, до якого увійшли: навчально-методичний комплекс дисципліни – спецкурсу „Технологія трансмедіа у мистецькій освіті Нової української школи”, підтриманого відповідним дистанційним курсом в середовищі Google Classroom; методичні матеріали до проведення практичних занять, інструктивні матеріали до самостійної роботи з курсу; методичні рекомендації до роботи в мультимедійному середовищі.

Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових розвідок довів, що трансмедійна технологія лише починає використовуватись педагогами для підвищення ефективності освітнього процесу, до того ж майже відсутній досвід впровадження цієї технології в професійну підготовку вчителів музичного мистецтва. Занурення в науково-теоретичні аспекти трансмедіа дозволило надати власне розуміння трансмедійної технології, як такої, що *відображає спосіб розкриття певної теми (історії, наративу) шляхом поширення інформації різними медіаформами на різних медіаплатформах із урахуванням переведення інформаційних даних із однієї знакової системи в іншу*. Ми тлумачимо *трансмедійність в мистецтві як технологію, що побудована на основі концептуальних законів конвергентності, принципів синергії, поліфонії, симультанності, інтермедіальності, інтерактивності та глибинності, реалізується в мультиплатформному продукті і має на меті занурення в глибинний світ мистецтва*. Вважаємо доречним використання похідних понять: трансмедійний проєкт, трансмедійний освітній продукт та ін. Отже, трансмедійна технологія є складною системою поєднання різних мов (цифрових і нецифрових; вербальних і невербальних) і медіаформатів (відео,

комікси, ігри, книги тощо), вона забезпечує взаємодію традиційних медіа з сучасними цифровими медіатехнологіями.

Трансмедійну компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи визначено як *один із складників їхньої професійної компетентності, педагогічне явище, що нерозривно пов'язане з інтегративними тенденціями мистецької освіти та особливостями трансмедійної діяльності, здатність через реалізацію особливих технологічних принципів поєднувати цифрові технології із традиційними освітніми формами й методами*. Методологічне підґрунтя формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва складають підходи: *компетентнісний*, спрямований на досягнення освітнього результату у вигляді ефективного використання трансмедійної технології в професійній музично-педагогічній діяльності, *аксіологічний*, як шлях пізнання цінностей мистецтва в аспекті загальнолюдських духовних цінностей з метою спрямування трансмедійних мистецьких проєктів у площину ціннісних орієнтацій; *культурологічний* у сукупності культурних компонентів (педагогічна культура, мистецько-виконавська культура, комунікативна культура тощо), що сприяє формуванню висококультурної особистості, здатної до створення якісного трансмедійного освітнього мистецько-творчого продукту; *холістичний*, що висуває ідею „цілісного Всесвіту”, побудованого на рівновазі, причетності кожного і зв'язках усіх з усіма, спрямованого на гармонійний (емоційний, фізичний, естетичний, духовний) розвиток особистості; *міждисциплінарний*, як стратегія модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на підґрунті інтеграції різногалузевих наук, зокрема педагогіки, мистецтвознавства, інформатики та спеціалізованих мистецьких дисциплін (музики, образотворчого мистецтва тощо); *системно-діяльнісний*, що забезпечує активний пізнавальний процес із системним розвитком умінь і навичок застосування трансмедійної технології на різних етапах професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Процес формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи передбачає дотримання низки принципів (інтегративності, інтерактивності, активації творчої ініціативи, змішаного навчання, цілісності трансмедійного продукту, адаптивності), специфічних для музично-педагогічної освіти в умовах інформатизації та обумовлених особливостями технології трансмедіа.

У структурі трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи виокремлено когнітивний, діяльнісний та аутопсихологічний компоненти. Визначено критерії та показники трансмедійної компетентності майбутніх музикантів-педагогів: *знаннєвий* (з показниками: знання ключових понять та принципів технології трансмедіа, хмарних технологій та принципів змішаного навчання, особливостей використання ІК-технологій в мистецькій освіті), *операційно-праксеологічний* (з показниками: інформаційно-аналітичні уміння добирати, аналізувати, критично оцінювати інформаційний контент; операційно-технологічні навички володіння сучасними цифровими технологіями, вміння ефективно працювати з основними програмними пакетами Windows, хмарними сервісами тощо; творчо-виконавські мистецькі навички) та *оцінно-рефлексивний* (з показниками: вмотивованість та зацікавленість у використанні трансмедійної технології, готовність співпрацювати в команді для створення трансмедійних проєктів, готовність до постійного самовдосконалення і саморозвитку, оцінка та рефлексія власної діяльності). Визначено й описано рівні сформованості трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва – початковий, базовий, поглиблений, творчий. Обрано діагностичний інструментарій для вимірювання досліджуваного педагогічного явища (комп'ютерне тестування, опитування, спостереження, виконання творчих завдань).

На підставі розробленої критеріально-рівневої бази та діагностичних методів встановлено й проаналізовано вихідний рівень сформованості трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Засвідчено, що більшість респондентів на констатувальному етапі педагогічного експерименту мали початковий та базовий рівні трансмедійної компетентності за всіма визначеними критеріями.

Розроблено педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, реалізація яких відбувалась в ході формувального етапу педагогічного експерименту. Перша педагогічна умова (*надання майбутнім фахівцям знань у сфері трансмедійної технології*) мала навчально-методичне забезпечення у вигляді розробленого спецкурсу „Технологія трансмедіа в мистецькій освіті Нової української школи”, основні теми якого („Теоретичні аспекти поняття трансмедіа у сучасній теорії і практиці. Визначення принципів трансмедійності”, „Сучасні ІКТ-технології в мистецькій освіті. Способи реалізації трансмедійної діяльності засобами ІКТ-технологій”, „Хмарні технології в трансмедійному просторі. Реалізація трансмедійної технології засобами Google Classroom”, „Освітня технологія змішаного навчання як необхідна умова реалізації трансмедійної технології на уроках музичного мистецтва”) були спрямовані на занурення майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи у трансмедійний освітній простір, усвідомлення складних теоретичних аспектів технології трансмедіа.

Реалізація другої педагогічної умови (*формування й розвиток умінь і навичок у майбутніх учителів музичного мистецтва працювати в трансмедійному середовищі в умовах змішаного навчання*) відбувалась на основі створення й редагування трансмедійного контенту та опрацюванням відповідних комп'ютерних програм і сервісів. Під час виконання практичних та самостійних завдань в курсі „Технологія трансмедіа в мистецькій освіті Нової української школи” студенти опрацьовували онлайн-сервіси для створення цифрового сторітеллінгу, інтерактивних плакатів, презентацій з мультимедійним контентом, використовували технологічні прийоми „Сорбонка”, „Екран”, „Гаряча точка”, „Лупа” та ін., які відповідають принципам інтерактивності та гейміфікації й характеризують технологію

трансмедіа. Матеріали спецкурсу „Технологія трансмедіа в мистецькій освіті Нової української школи” було розміщено в Google Classroom, освітній процес відбувався на основі ротаційної моделі змішаного навчання, що гнучко поєднує аудиторні заняття із дистанційним навчанням, особисту взаємодію викладача зі здобувачами з цифровою комунікацією.

З метою реалізації третьої педагогічної умови (*спрямованість на розвиток креативності майбутніх музикантів-педагогів для ефективної реалізації трансмедійних проєктів*) студентів експериментальної групи було залучено до участі в трансмедійному проєкті, що забезпечило відпрацювання трансмедійних умінь і навичок та активізацію творчих проявів майбутніх учителів музичного мистецтва. Тематика проєктів („Життєвий і творчий шлях П. І. Чайковського”, „Українські народні інструменти”, „Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена”, „Фонтани, що співають” та ін.) повністю відповідала змісту програмного матеріалу з музичного мистецтва інтегрованого курсу „Мистецтво” в початкових класах Нової української школи.

Аналіз результатів діагностичних зрізів на контрольному етапі дослідження дозволив виявити позитивну динаміку рівнів сформованості трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, які брали участь в експериментальній роботі, на відміну від кількісних показників студентів контрольної групи. Перевірка отриманих результатів методами математичної статистики підтвердила ефективність розроблених педагогічних умов формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи.

Основні положення, результати й висновки дисертаційної роботи можуть бути використані викладачами мистецьких дисциплін вищих навчальних закладів, учителями-практиками, науковцями для подальшого обґрунтування теоретичних і методичних засад формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах цифровізації освіти, для створення цифрових (трансмедійних) освітніх ресурсів та впровадження їх у практику професійного розвитку майбутніх

музикантів-педагогів; у системі підвищення кваліфікації та перепідготовки вчителів та викладачів дисциплін освітньої галузі „Мистецтво”; у самоосвітній діяльності майбутніх музикантів.

Ключові слова: *трансмедіа, трансмедійна технологія, трансмедійна компетентність, трансмедійний проєкт, професійна компетентність, мистецька освіта, майбутні вчителі музичного мистецтва початкової школи, педагогічні умови формування трансмедійної компетентності.*

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Статті в наукових фахових виданнях України, зокрема, які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Орєхова В. В., Гаврілова Л. Г. Структура мистецтвознавчої компетентності майбутніх учителів музики початкової школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. Суми, 2017. № 5 (69). С. 230–240. DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/230-240.

2. Орєхова В. В. Холістичний підхід у контексті методологічного аналізу професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва. *Актуальні питання мистецької педагогіки: зб. наук. праць*. Хмельницький, 2018. Вип. 7. С. 57–64. URL: <http://apmp.kgpa.km.ua/Files/APMP07/14.pdf>.

3. Орєхова В. В. Використання мультимедійних засобів у викладанні мистецтва у початковій школі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки: науковий журнал*. Кропивницький, 2018. № 163. С. 198–202. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/163/44.pdf>

4. Орєхова В. В. Трансмедійна технологія як сучасний освітній феномен. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2018. Вип. 22. Т. 2. С. 106–110. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/176/nz_176-250-256.pdf.

5. Орєхова В. В. Трансмедійні навички у професійній мистецькій освіті: аналіз зарубіжного досвіду. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. № 5 (89). С. 57–68. DOI 10.24139/2312-5993/2019.05/057-068.

6. Орєхова В. В. Технологія трансмедіа як феномен сучасної мистецької освіти: теоретичні аспекти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки: науковий журнал*. Кропивницький, 2019. Вип. 176. С. 250–256. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/176/nz_176-250-256.pdf

Статті в зарубіжних наукових виданнях:

7. Orekhova V. V. Upowszechnianie wsrod uczniow szkol podstawowych wartosci rodzinnych. Temat: Matki na lekcjach zintegrowanego kursu „Sztuka». *Refleksje o rodzinie. Konteksty edukacyjne I pomocowe*. 2017. Т.2. Piotrkow Trybunalski. S. 313–328.

8. Орєхова В. В. Використання інтерактивного плакату в мультимедійному середовищі професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва. *Open Access Peer-reviewed Journal Science Review*. Warsaw: RS Global. 2018. №5(12). С. 62–66. Vol. 1. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr.С.62-66

Колективна монографія:

9. Орєхова В. В. Створення інтерактивних навчальних засобів для майбутніх учителів музики з використанням технологій мультимедіа. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: колективна монографія / ред. проф. Гаврілової Л. Hameln : InterGING, 2019. С. 151–166. URL: <https://dwherold.de/onewebmedia/MonographHavrilovaFinalLight.pdf>*

Статті в інших виданнях, матеріали конференцій:

10. Орєхова В. В., Гаврілова Л. Г. Мистецтвознавча компетентність в структурі професійної компетентності майбутнього вчителя музики початкової школи. *Естетичні орієнтири дошкільної і початкової освіти: теорія та практика: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-*

конференції (м. Суми, 23-24 лютого 2017 р.). Суми : ФОП Цьома С. П., 2017. С. 106 – 110.

11. Орехова В. В. Родинне виховання молодших школярів на уроках інтегрованого курсу „Мистецтво” в початковій школі. *Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти*: Всеукраїнська науково-практична онлайн – конференція (м. Бердянськ, 14 вересня 2017 р.). Бердянськ, 2017. С. 276 – 280.

12. Орехова В. В. Міждисциплінарний підхід до професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва засобами мультимедійних технологій *Теоретико-практичні проблеми використання математичних методів і комп'ютерно-орієнтованих технологій в освіті та науці*: II Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Київ, 28 березня 2018р.). Київ, 2018, с. 66.

13. Орехова В. В. Мультимедія як засіб оптимізації пізнавального інтересу до мистецтва у процесі розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців початкової школи. *Інформаційні технології – 2018*: Збірник тез V Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців (м. Київ, 17 травня 2018 р.). Київ.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. С. 115–117.

14. Орехова В. В. Природна духовність у холістичному підході професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва. *Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні*: Збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27–28 квітня 2018 р.). Львів: ГО „Львівська педагогічна спільнота”, 2018. С. 80–82.

15. Орехова В. В. Використання технологій для створення інтерактивного навчального засобу. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій*: II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (м. Слов'янськ, 04-05 жовтня 2018 р.). Слов'янськ: Мінідрукарня „Папірус”, 2018. С. 281–284.

16. Орєхова В. В. Гейміфікація як засіб мотивації освітньої діяльності майбутніх учителів музики. *Сучасна освіта – доступність, якість, визнання: збірник наукових праць Міжнародної науково-методичної конференції* (м. Краматорськ, 14–15 листопада 2018 р.). Краматорськ: ДДМА, 2018. С. 191–194.

17. Орєхова В. В. Конвергентність як сутнісна особливість феномену трансмедіа у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів мистецтва. *Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.: Збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Львів, 25-26 січня 2019 р.). Львів: ГО „Львівська педагогічна спільнота”, 2019. Ч. 2. С. 60–63.

18. Орєхова В. В. Класифікація трансмедійних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва у зарубіжній науковій літературі. *Мистецька освіта: традиції, сучасність, перспективи: Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених.* (м. Кривий Ріг, 16 травня 2019 р.). Кривий Ріг:ФО-П Маринченко С. В., 2019. С. 208–211.

19. Орєхова В. В. Методологічні підходи до формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Інформаційні технології в професійній діяльності: Матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Рівне, 30 жовтня 2019). Рівне: РВВ РДГУ, 2019. С. 37–38.

20. Орєхова В. В. Спільна Google презентація як засіб формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Слов'янськ, 26-27 вересня 2019). Слов'янськ: Мінідрукарня „Папірус”, 2019. С. 231–233.

21. Орєхова В. В. Принцип інтегративності під час формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Стан досягнення і перспективи інформаційних систем і технологій: XX*

Всеукраїнська науково-технічна конференція молодих вчених, аспірантів та студентів. Матеріали конференції. Частина I (м. Одеса, 21–22 квітня 2020). Одеса: Видавництво ОНАХТ, 2020. С. 151–152.

22. Орєхова В. В. Культурологічний підхід до формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві*: збірник матеріалів конференції. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. С. 217–219.

23. Орєхова В. В. Аксіологічний підхід до формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Перспективні напрями сучасної науки та освіти* : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (19 – 20 травня 2020). Слов'янськ: друкарня „Папірус”, 2020. С. 223–226.

ANNOTATION

Oriekhva V. V. Developing Transmedia Competence of Future Primary School Teachers of Music Art. – The qualifying scientific manuscript retaining copyright.

Dissertation to receive the Doctor of Philosophy degree on the branch of knowledge 01 Education/Pedagogy on speciality 013 Primary education. – State Higher Educational Institution “Donbas State Pedagogical University”, Sloviansk, 2020.

In the dissertation, the theoretical generalization and scientific explanation of the issue of developing transmedia competence of future primary school teachers of music art are made, based on analysing domestic and foreign scientific and theoretical and practical experience.

The scientific novelty of the research is that, *for the first time*, the concept “transmedia competence of future primary school teachers of music art” in the content of their professional competence as the capacity to use, to edit, and to make transmedia art educational resources is introduced into the domestic scientific use;

the scientific and methodological basis, the essence and the structure of the defined concept are determined; the pedagogical conditions of developing transmedia competence of future primary school teachers of music art are substantiated, they are: providing future specialists with knowledge in the sphere of transmedia technology; forming and developing future music art teachers' skills to work in the transmedia environment under blended learning conditions; focusing on the development of future music teachers' creativity for the effective implementation of transmedia projects; we have *specified* the conceptual-category apparatus of the research, namely "new media", "convergence", as well as theoretical foundations of future music art teachers' professional training in the conditions of implementing New Ukrainian School; *we have improved* the forms and methods of learning at institutions of higher pedagogical education in the context of the objectives to develop future music art teachers' transmedia technology; *we have further developed* the theory and methodology of future music art teachers' professional training in the conditions of education informatisation.

The practical significance of the research is defined as the improvement of the content of future music art teachers' professional training, first of all, the implementation of pedagogical conditions of developing their transmedia competence; the development of learning and teaching provision that includes: learning and teaching complex of the academic discipline – the special course "Technology of Transmedia in Art Education of New Ukrainian School", which is supported by the appropriate distance course on the online learning platform Google Classroom; methodological materials for conducting the practical classes, the instructional materials for independent work in the course; methodological recommendations for work in the multimedia environment.

The analysis of domestic and foreign scientific investigation proves that transmedia technology only starts to be used by educators for improving the effectiveness of the learning process. Moreover, there is no experience of implementing this technology in music art teachers' professional training.

The immersion in the scientific and theoretical aspects of transmedia allows to understand transmedia technology as the technology that reflects the way of disclosing a certain topic (story, narrative) through the dissemination of information in different media forms on different media platforms, taking into account the transfer of information data from one sign system to another. We consider *transmediality in the art as the technology that is built on the basis of conceptual laws of convergence, principles of synergy, polyphony, simultaneity, intermediality, interactivity, and depth, which is implemented in multiplatform product and is aimed at the immersion in the deep world of art.* We think that the use of derivative concepts is appropriate: transmedia project, transmedia learning product and others. Thus, transmedia technology is a complex system of combining different languages (digital and non-digital; verbal and non-verbal) and media formats (video, comics, games, books etc.), it supports the interaction of traditional media with modern digital media technologies.

Transmedia competence of future primary school teachers of music art is defined as *one of the components of their professional competence, a pedagogical phenomenon that is closely connected with the integrative tendencies of art education and features of transmedia activities, the ability to combine digital technologies with traditional educational forms and methods through implementing technological principles.* The methodological basis of developing future music art teachers' transmedia technology includes the approaches: *the competency-based one*, aimed at achieving the educational result in the form of effective use of transmedia technology in professional music and teaching activities, *the axiological one* that is considered to be the way to inquire the values of art in the aspect of universal spiritual values, aimed at directing transmedia projects to the value orientations; *culture-based one* as a complex of culture components (teaching culture, art and performance culture, communicative culture, etc.), which supports the development of highly cultured personality who is able to make high-quality transmedia educational art product; *holistic one*, which presents the idea of "the integral universe" that is based on the balance, the involvement of everyone, and the

relations with one another, focused on the harmonious (emotional, physical, aesthetic, spiritual) development of a personality; *interdisciplinary one* as a strategy of updating the professional and pedagogical training of future music art teachers, based on the integration of multidisciplinary sciences, including pedagogy, art studies, information studies, and special art courses (music, fine arts, etc.); *systematic and activity-based one*, which supports an active cognitive process with systematic development of skills to implement transmedia technologies at different stages of professional training of future music art teachers.

The process of developing transmedia competence of future primary school teachers of music art includes the adherence to some principles (integrativity, interactivity, activation of creative initiative, blended learning, integrity of the transmedia product, adaptability), which are specific for musical and pedagogical education under the conditions of informatisation and those which are caused by features of transmedia technologies.

Cognitive, activity-based, and autopsychological components are distinguished in the structure of transmedia competence of future primary school teachers of music art. The criteria and indicators of future music teachers' transmedia competence are defined: *knowledge-based* (with such indicators: knowledge of the key concepts and principles of transmedia technology, cloud technologies and principles of blended learning, features of using IC-technologies in art education), *operational and praxeological* (with such indicators: information and analytical skills to choose, to analyse, to critically assess the information content; operational and technological skills to use modern digital technologies, skills to effectively work with the main software packages of Windows, cloud services, etc.; creative and performance art skills) and *evaluative-reflexive* (with such indicators: motivation and interest in using transmedia technology, the readiness to work in a team for making transmedia projects, the readiness to constant self-improvement and self-development, assessment and reflection of teachers' activities). The levels of the development of transmedia competence of future music art teachers are defined and described – initial, basic, in-depth, and creative ones.

The diagnostic tools for measuring the studied pedagogical phenomenon (computer testing, questionnaire, observation, performance of creative tasks) are singled out.

Based on both the developed criterion-level basis and diagnostic methods, the initial level of the development of transmedia competence of future music art teachers is defined and analysed. It is proved that at the stating stage of pedagogical experiment most of respondents have initial and basic level of transmedia competence according to all defined criteria.

The pedagogical conditions of developing transmedia competence of future primary school teachers of music art are developed whose implementation is realized at the forming stage of pedagogical experiment. The first pedagogical condition (*providing future specialists with knowledge in the sphere of transmedia technology*) has learning and teaching provision in the form of the developed special course “Transmedia Technology in Art Education of New Ukrainian School” whose main topics (“Theoretical Aspects of the Concept of Transmedia in Modern Theory and Practice. Defining the Principles of Transmedia”, “Modern IC-technologies in Art Education. The Ways of Implementing Transmedia Activities by IC-Technologies”, “Cloud Technologies in Transmedia Environment. The Implementation of Transmedia Technology by Services of Google Classroom”, “Educational Technologies of Blended Learning as a Necessary Condition of Implementing Transmedia Technology on Music Art Lessons”) are focused on the immersion of future primary school teachers in transmedia educational environment, the understanding of complex theoretical aspects of transmedia technology.

The second condition (*forming and developing future music art teachers’ skills to work in the transmedia environment under blended learning conditions*) is implemented on the basis of creating and editing transmedia content and processing relevant computer software and services. While doing practical and independent tasks in the course “Transmedia Technology in Art Education of New Ukrainian School”, students work with online services for making digital storytelling, interactive posters, presentations with multimedia content, use the technological method “Sorbonne”, “Screen”, “Hot spot”, “Dandruff” etc., which correspond to the

principles of interactivity and gamification and they characterize the transmedia technology. The materials of the special course “Transmedia Technology in Art Education of New Ukrainian School” are published in Google Classroom, the educational process is realized on the basis of rotational model of blended learning that flexibly combines classroom meetings with distance learning and personal interaction of the teacher with students with digital communication.

For implementing the third pedagogical condition (*focusing on the development of future music teachers’ creativity for the effective implementation of transmedia projects*), the students of the experimental group are engaged in the participation in the transmedia project that allows to train transmedia skills and to activate the creative manifestations of future music art teachers. The project topics (“P. I. Chaikovsky’s Life and Creative Way”, “Ukrainian Folk Instruments”, “L. Beethoven’s Life and Creative Way”, “Fountains that Sing”, etc.) correspond to the content of programme material of music art integrated course “Art” at primary classes of New Ukrainian school.

The analysis of the results of diagnostics sections at the control stage of the research allows to identify positive dynamics of the levels of developing transmedia competence of future primary school teachers of music art who take part in the experimental work. The dynamics in quantitative indicators of control group students is different from that of the experimental group students.

The verification of the obtained results by using methods of mathematical statistics confirms the effectiveness of the pedagogical conditions for developing transmedia competence of future primary school teachers of music art.

The main foundations, results and conclusions of the dissertation can be used by teachers of art disciplines at higher education institutions, practicing teachers, scientists for further substantiation of theoretical and methodological fundamentals of developing transmedia competence of future music art teachers under the conditions of digitalizing the education, for making digital (transmedia) educational resources and implementing them in the practice of future music teachers’ professional development; in the system of training and further training of teachers

and lecturers of the disciplines of the subject area “Art”; in self-education activities of future musicians.

Key words: *transmedia, transmedia technology, transmedia competence, transmedia project, professional competence, art education, future primary school teachers of music art, pedagogical conditions for developing transmedia competence.*

LIST OF SCIENTIFIC WORKS OF THE APPLICANT

Scientific Works in Professional Publications of Ukraine, in Particular, Those Included to the International Scientometric Bases:

1. Oriekhova V. V., Havrilova L. H. (2017). Struktura mystetstvoznavchoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzyky pochatkovoii shkoly [The structure of art competence of future primary school music teachers]. *Pedahohichni nauky : teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii : naukovyi zhurnal – Pedagogical sciences : theory, history, innovative technologies : scientific journal*. 5(69), 230–240. DOI: 10.24139/2312-5993/2017.05/230-240 [in Ukrainian].

2. Oriekhova V. V. (2018). Kholistychnyi pidkhid u konteksti metodolohichnoho analizu profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv mystetstva [The holistic approach in the context of methodological analysis of future art teachers’ professional training]. *Aktualni pytannia mystetskoii pedahohiky : zb. nauk. prats – Current issues of art pedagogy : collection of scientific works*. 7, 57–64. URL: <http://apmp.kgpa.km.ua/Files/APMP07/14.pdf> [in Ukrainian].

3. Oriekhova V. V. (2018). Vykorystannia multymediinykh zasobiv u vykladanni mystetstva u pochatkovii shkoli [The use of multimedia tools in the teaching of art at primary school]. *Naukovi zapysky. Seriya : Pedahohichni nauky : naukovyy zhurnal – Scientific proceedings. Series : Pedagogical sciences : scientific journal*. 163, 198–202. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/163/44.pdf> [in Ukrainian].

4. Oriekhova V. V. (2018). Transmediina tekhnolohiia yak suchasnyi osvitniy fenomen [Transmedia technology as a modern educational phenomenon]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk : Mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats*

molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka – Current issues of Humanities : Interuniversity collection of scientific works of young scientists of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. 22, vol. 2, 106–110. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/176/nz_176-250-256.pdf [in Ukrainian].

5. Oriekhova V. V. (2019). Transmediini navychky u profesiinii mystetskii osviti: analiz zarubizhnoho dosvidu [Transmedia skills in professional art education : an analysis of foreign experience]. *Pedahohichni nauky : teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii : naukovyi zhurnal – Pedagogical sciences : theory, history, innovative technologies : scientific journal*. 5(89), 57–68. DOI: 10.24139/2312-5993/2019.05/057-068 [in Ukrainian].

6. Oriekhova V. V. (2019). Tekhnolohiia transmedia yak fenomen suchasnoi mystetskoi osvity : teoretychni aspekty [Transmedia technology as a phenomenon of modern art education : theoretical aspects]. *Naukovi zapysky. Serii : Pedahohichni nauky : naukovyi zhurnal – Scientific proceedings. Series : Pedagogical sciences : scientific journal*. 176, 250–256. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/176/nz_176-250-256.pdf [in Ukrainian].

Scientific Works in the Foreign Scientific Publication:

7. Oriekhova V. V. (2017). Upowszechnianie wsrod uczniow szkol podstawowych wartosci rodzinnych. Temat: Matki na lekcjach zintegrowanego kursu „Sztuka». *Refleksje o rodzinie. Konteksty edukacyjne I pomocowe*. T. 2. Piotrkow Trybunalski. 313–328 [in English].

8. Oriekhova V. V. (2018). Vykorystannia interaktyvnoho plakatu v multymediinomu seredovyshchi profesiinoy pidhotovky maibutnikh uchyteliv mystetstva [The use of an interactive poster in the multimedia environment for future art teachers' training]. *Open Access Peer-reviewed Journal Science Review*. 5(12), vol. 1, 62–66. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr.C.62-66 [in Ukrainian].

Collective monograph:

9. Oriekhova V. V. (2019). Stvorennia interaktyvnykh navchalnykh zasobiv dlia maibutnykh uchyteliv muzyky z vykorystanniam tekhnolohii multimedia [Creating interactive teaching aids for future music teachers using multimedia technologies]. *Profesionalizm pedahoha v umovakh osvitynnikh innovatsii : kolektyvna monohrafiia – Professionalism of the teacher in terms of educational innovations : a collective monograph* (pp. 151–166). L. Havrilova (ed.). Hameln : InterGING. URL: <https://dwherold.de/onewebmedia/MonographHavrilovaFinalLight.pdf> [in Ukrainian].

Scientific Works in Other Publications, Materials of the Conferences:

10. Oriekhova V. V., Havrilova L. H. (2017). Mystetstvoznavcha kompetentnist v strukturi profesiinnoi kompetentnosti maybutnoho vchytelia muzyky pochatkovoii shkoly [Art competence in the structure of future primary school music teacher's professional competence]. *Estetychni oriientyry doshkilnoi i pochatkovoii osvity : teoriia ta praktyka : materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi internet-konferentsii, m. Sumy, 23–24 liutoho 2017 roku – Aesthetic guidelines of preschool and primary education : theory and practice : Materials of the International Scientific-Practical Internet Conference, Sumy, February 23–24, 2017*. Sumy, 106–110 [in Ukrainian].

11. Oriekhova V. V. (2017). Rodynne vykhovannia molodshykh shkoliariv na urokakh intehrovanoho kursu „Mystetstvo” v pochatkovii shkoli [Family upbringing of primary schoolchildren on the lessons of the integrated course “Art” at primary school] *Pidhotovka maybutnykh pedahohiv u konteksti standartyzatsii pochatkovoii osvity : Vseukrainska naukovo-praktychna onlain – konferentsiia, m. Berdiansk, 14 veresnia 2017 roku – Training of future teachers in the context of standardization of primary education – Ukrainian Scientific-Practical Online Conference, Berdiansk, September 17, 2017*. Berdiansk, 276–280 [in Ukrainian].

12. Oriekhova V. V. (2018). Mizhdystsyplinarnyi pidkhid do profesiinnoi pidhotovky maibutnykh uchyteliv mystetstva zasobamy multymediinykh tekhnolohii [Interdisciplinary approach to professional training of future art teachers using

multimedia technologies]. *Teoretyko-praktychni problemy vykorystannia matematychnykh metodiv i kompiuterno-orientovanykh tekhnolohii v osviti ta nauksi : II Vseukraiinska naukovo-praktychna konferentsiia, m. Kyiv, 28 bereznia 2018 roku – Theoretical and practical issues of using mathematical methods and computer-oriented technologies in education and science: the 2nd Ukrainian Scientific-Practical Conference, Kyiv, March 28, 2018. Kyiv, 66 [in Ukrainian].*

13. Oriekhova V. V. (2018). Multypediya yak zasib optymizatsii piznavalnoho interesu do mystetstva u protsesi rozvytku profesiinoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv pochatkovoï shkoly [Multipedia as a means of optimizing cognitive interest in art in the process of developing the professional competence of future primary school specialists]. *Informatsiyni tekhnolohiyi – 2018 : Zbirnyk tez V Vseukrayinskoï naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh naukovtsiv, m. Kyiv, 17 travnia 2018 roku – Information Technologies – 2018 : Collection of proceedings of the 5th Ukrainian Scientific-Practical Conference of Young Scientists, Kyiv, May 17, 2018. Kyiv, 115–117 [in Ukrainian].*

14. Oriekhova V. V. (2018). Pryrodna dukhovnist u kholistychnomu pidkhodi profesiinoi pidhotovky maibutnykh uchyteliv mystetstva [Natural spirituality in a holistic approach to future art teachers' training]. *Aktualni problemy reformuvannia systemy vykhovannia ta osvity v Ukraini : Zbirnyk tez naukovykh robit uchasnykiv Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Lviv, 27–28 kvitnia 2018 roku – Current issues of reforming the education system in Ukraine : Collection of proceedings of scientific papers of the participants of the International Scientific-Practical Conference, Lviv, April 27–28, 2018. Lviv, 80–82 [in Ukrainian].*

15. Oriekhova V. V. (2018). Vykorystannia tekhnolohii dlia stvorennia interaktyvnoho navchalnoho zasobu [Using technology to create an interactive learning tool]. *Profesionalizm pedahoha v umovakh osvitnykh innovatsii : II Mizhnarodna naukovo-praktychna internet-konferentsiia, m. Sloviansk, 04–05 zhovtnya 2018 roku – Professionalism of teacher in terms of educational*

innovations : the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference, Sloviansk, October 04–05, 2018. Sloviansk, 281–284 [in Ukrainian].

16. Oriekhova V. V. (2018). Heimifikatsiia yak zasib motyvatsii osvitnoi diialnosti maibutnikh uchyteliv muzyky [Gamification as a means of motivating the educational activities of future music teachers]. *Suchasna osvita – dostupnist, yakist, vyznannua : zbirnyk naukovykh prats Mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii, m. Kramatorsk, 14–15 lystopada 2018 roku – Modern education – accessibility, quality, recognition : a collection of scientific papers of the International Scientific and Methodological Conference, Kramatorsk, November 14–15, 2018. Kramatorsk, 191–194 [in Ukrainian].*

17. Oriekhova V. V. (2019). Konverhentnist yak sutnisna osoblyvist fenomenu transmedia u formuvanni profesiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv mystetstva [Convergence as an essential feature of the phenomenon of transmedia in the development of future art teachers' professional competence]. *Kliuchovi pytannia naukovykh doslidzhen u sferi pedahohiky ta psykholohii u XXI st. : Zbirnyk tez naukovykh robit uchasnykiv Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Lviv, 25–26 sichnya 2019 roku, ch. 2 – Key issues of scientific research in the field of pedagogy and psychology in the 21st century : Collection of scientific papers of the participants of the International Scientific-Practical Conference, Lviv, January 25–26, 2019, vol. 2. Lviv, 60–63 [in Ukrainian].*

18. Oriekhova V. V. (2019). Klasyfikatsiia transmediinykh navychok maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u zarubizhnii naukovii literaturi [Classification of transmedia skills of future music teachers in foreign scientific literature]. *Mystetska osvita : tradytsii, suchasnist, perspektyvy : Zbirnyk materialiv I Vseukrayinskoj naukovo-praktychnoi konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity ta molodykh uchenykh, m. Kryvyi Rih, 16 travnia 2019 roku – Art education : traditions, modernity, perspectives : Materials of the 1st Ukrainian Scientific-Practical Conference of higher education applicants and young scientists, Kryvyi Rih, May 16, 2019. Kryvyi Rih, 208–211 [in Ukrainian].*

19. Oriekhova V. V. (2019). Metodolohichni pidkhody do formuvannia transmediinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Methodological approaches to developing future music teachers' transmedia competence]. *Informatsiini tekhnolohii v profesiinii diialnosti : Materialy XII Vseukrayinskoï naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Rivne, 30 zhovtnia 2019 roku – Information technologies in professional activity : Proceedings of the 12th Ukrainian Scientific-Practical Conference, Rivne, October 30, 2019*. Rivne, 37–38 [in Ukrainian].

20. Oriekhova V. V. (2019). Spilna Google prezentatsiia yak zasib formuvannia transmediinoi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Joint Google presentation as a means of forming future music teachers' transmedia competence]. *Profesionalizm pedahoha v umovakh osvitynnikh innovatsii : Materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii, m. Sloviansk, 26–27 veresnia 2019 roku – Professionalism of the teacher in terms of educational innovations : Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference, Sloviansk, September 26–27, 2019*. Sloviansk, 231–233 [in Ukrainian].

21. Oriekhova V. V. (2019). Pryntsyp intehratyvnosti pid chas formuvannia transmediinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [The principle of integrativeness in the development of future music teachers' transmedia competence]. *Stan dosiahnennia i perspektyvy informatsiinykh system i tekhnolohii : XX Vseukrainska naukovo-tekhnichna konferentsiia molodykh vchenykh, aspirantiv ta studentiv. Materialy konferentsii. Chastyna I, m. Odesa, 21–22 kvitnia 2020 roku – State of achievement and prospects of information systems and technologies : the 20th Ukrainian Scientific and Technical Conference of young scientists, PhD students and students. Conference materials. Part I, Odesa, April 21–22, 2020*. Odesa, 151–152 [in Ukrainian].

22. Oriekhova V. V. (2020). Kulturolohichni pidkhid do formuvannia transmediinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Culture-based approach to developing future music teachers' transmedia

competence]. *Aktualni problemy nepererвної osvity v informatsiinomu suspilstvi : zbirnyk materialiv konferentsii – Current issues of continuing education in the information society : a collection of conference proceedings*. Kyiv, 217–219 [in Ukrainian].

23. Oriekhova V. V. (2020). Aksiologichnyy pidkhid do formuvannya transmediynoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Axiological approach to the development of future music teachers' transmedia competence]. *Perspektyvni napriamy suchasnoi nauky ta osvity : zbirnyk materialiv Vseukrayinskoj naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Sloviansk, 19–20 travnia 2020 roku – Prospective directions of modern science and education : a collection of materials of Ukrainian Scientific-Practical Conference, Sloviansk, May 19–20, 2020*. Sloviansk, 223–226 [in Ukrainian].